

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Ing. Monika Schwarzová

Mladý informatik – Internet a textový editor Word

Vydavateľ:

Autor UZ: Kontakt na autora UZ:

Názov:

Rok vytvorenia: Oponentský posudok vypracoval: ISBN 978-80-565-0386-7 Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava <Ing. Monika Schwarzová> <ZŠ Blatné Remety 98, 072 44, www.skola@zsbremety.edu.sk> <Mladý informatik – Internet a textový editor Word> <2014> Mgr. Miroslava Javorská

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

ÚVOD	4
1.1 Vyhľadávanie informácií na Internete	5
1.2 Kopírovanie a vkladanie textu, obrázka, súboru	.6
1.2.1 Pracovný list č.1	.7
1.3 Počítačové výrusy, antivírová ochrana	.8
1.4 Práca s elektronickou poštou	9
1.5 Pravidlá e-mailovej komunikácie - netiketa	11
1.6 Práca v prostredí Word	12
1.6.1 Pracovný list č.2	.13
1.7 Práca v prostredí Word vkladanie tabuliek a tvarov	.15
1.8 Práca v prostredí Word ukončenie práce s textom	.16
1.9 Tvoríme projekt - Moja obec	.17
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	.18

ÚVOD

Tento učebný zdroj je určený ako pomôcka pre učiteľov a žiakov, pre lepšie pochopenie a nacvičenie práce s počítačom. Jednotlivé témy sú rozčlenené podľa náročnosti, niektoré zvládne aj začiatočník, ďalšie sú určené žiakom, ktorí už zvládli základné zručnosti. Učebný zdroj je rozdelený podľa tém – každá téma obsahuje úlohy a cvičenia, často s návodom na riešenie alebo postupom riešenia.

Kľúčové slová: PC – počítač, CPU – procesor, BUS – zbernica, RAM – operačná pamäť, ROM – dočasná pamäť

1.1 Vyhľadávanie informácii na Internete

Internet predstavuje obrovskú - celosvetovú sieť počítačov. Spája milióny menších sietí po celom svete. V týchto počítačoch je uložené neuveriteľné množstvo informácií. Pripojenie na internet nám ich sprístupní.

WWW - (World Wide Web) = celosvetová pavučina, skrátene nazývaná Web alebo www

- tvoria ho milióny dokumentov webových stránok,
- stránky môžu obsahovať texty, nehybné a animované obrázky a aj zvuk,
- je to informačný systém pre prácu s hypertextovými odkazmi.

Hypertext - text, ktorý má v sebe odkazy na iný text alebo dokument.
Každá webová stránka má vlastnú adresu (URL = Uniform Resource Locator)
Príklad URL: Toto je názov súboru, kde sa stránka nachádza

http://www.zodpovedne.sk/kapitola_ostatne.php?cl=deti

Toto uvádza meno počítača, na ktorom je stránka uložená Toto znamená, že ide o webovú stránku

Ak nepoznáme adresu stránky, ktorú chceme navštíviť, môžeme ju nájsť pomocou vyhliadavačov na adrese: <u>www.zoznam.sk</u>, <u>www.szm.sk</u>, <u>www.yahoo.com</u> .....

Prehliadacie okno

Zápisom do prehliadacieho okna prejdite na stránku vyhľadávača <u>www.zoznam.sk</u>. Nastavte túto stránku ako domovskú. Skontrolujte nastavenie.

Cvičenie č. 2

Nájdite pomocou kategórií vo vyhliadávači cestovný poriadok a zistite, ktorým vlakom alebo autobusom sa najlepšie dostanete zo svojho bydliska do Bratislavy. Pridajte stránku medzi obľúbene.

Cvičenie č. 3

Na narodeniny ste dostali 20 eur. Pomocou webovej stránky <u>www.konzum.sk</u>, zistite čo všetko by ste si mohli kúpiť.

Cvičenie č 4.

Zápisom do prehliadacieho okna prejdite na stránku vyhľadávača <u>www.altavista.com</u>. Vyhľadajte fotografie Paríža.

1.2 Kopírovanie a ukladanie textu, obrázkov, súborov

Pri používaní informácií z internetu treba zapisovať ich zdroj a dátum kopírovania. Ak sa používajú krátke citácie, treba ich zvlášť zvýrazniť. Pokiaľ stránka upozorňuje návštevníkov, že spoločnosť nepovoľuje využitie informácií a ich kopírovanie zo zverejnenej stránky bez ich súhlasu, treba tieto požiadavky rešpektovať.

1. Kopírovanie textu:

Ak chceme skopírovať text z Internetu, vyznačíme tú časť, ktorú chceme skopírovať a z ponuky pravého tlačidla myši vyberieme **Kopírovať**. Otvoríme súbor, do ktorého chceme skopírovanú stránku vložiť, kurzor umiestnime na miesto, kam chceme vložiť kópiu a z ponuky pravého tlačidla myši vyberieme **Vložiť**.

2. Ukladanie obrázkov

Najskôr vyznačíme obrázok, ktorý chceme uložiť. Z ponuky pravého tlačidla myši vyberieme **Uložiť obrázok ako** ...... a vyberieme zložku, do ktorej obrázok uložíme.

3. Ukladanie súborov

Pri ukladaní celého súboru súbor, ktorý chceme uložiť, vyznačíme a vyberieme z ponuky **Súbor/ Uložiť ako ....** V otvorenej tabuľke vyberieme zložku, do ktorej chceme súbor vložiť a odsúhlasíme.

Cvičenie č. 1

V programe MS Word napíšte nadpis: "Ako bude zajtra" a vložte text a obrázok o predpovedi, ktorý nájdeš na Internete (napr. cez <u>www.zoznam.sk</u> – Počasie). Pripíšte zdroj a dátum skopírovania

Cvičenie č. 2

Nájdite na Internete webovú stránku svojho mesta (dediny). Zistite či obsahuje aktuality o kultúrnych podujatiach, skopírujte vybrané podujatia do dokumentu v MS Word-e a uložte dokument ako "Kultúra".

Cvičenie č. 3

Vyhľadajte na Internete fotografie svojho mesta. Skopírujte ich do súboru "Kultúra." Pripíšte zdroj a dátum skopírovania.

Cvičenie č. 4

Nájdite na Internete webové stránky škôl v okolí vašeho bydliska. Vyberte z nich najlepšiu titulnú stránku a uložte ju na disk.

1.2.1 Pracovný list č. 1

- Otvorte Internet napíšte adresu. <u>www.hrady.sk</u> . Poprezerajte si webovú stránku a snažte sa nájsť informácie o Zvolenskom hrade, ktoré si pozorne prečítajte.
- Skopírujte si obrázky, ktoré tu nájdete a vložte ich do MS Word-u.. Pripíšte dátum a zdroj.
- Aby ste nemali iba obrázky, skopírujte si aj zaujímavé informácie o Zvolenskom hrade a vložte do MS Word pod obrázky. Dopíšte dátum a použitý zdroj.

4. Uložte pod názvom "Hrad"

Možné riešenie:

Zvolenský hrad

Zvolenský hrad 4. 3. 2014 zdroj: http://www.hrady.sk/zvolen.php?image=list

Slovenská národná galéria

V priestoroch Zvolenského zámku sa nachádzajú tieto ucelené expozičné a výstavné celky:

- Z histórie Zvolena - pripravilo Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen

- kópie Majstra Pavla z Levoče z Oltára svätého Jakuba v Levoči

 Staré európske umenie zo zbierok SNG - ukážky diel talianskych, holandských a nemeckých majstrov zo 16.-18. storočia

 Diela špičkových slovenských maliarov z prvej polovice dvadsiateho storočia tel.:+421 48 5321903

(zdroj: <u>http://www.hrady.sk/zvolen.php</u> 4.3.2014)

1.3 Počítačové vírusy, antivírová ochrana

Počítačové vírusy – sú programy, ktoré neželane menia iné programy. Rôzne vírusy sa rôzne správajú. Napríklad vírus typu **Červ** pripája k súboru svoju vlastnú kópiu. Môže vykonať pritom deštrukčnú činnosť, vymazať niektoré súbory z disku a podobne.

Počítačoví vírus sa **dostane do počítača** cez Internet, pri nahrávaní infikovaného súboru alebo pri jeho otvorení. Preto ak chceme zabrániť nakazeniu počítača vírusmi, nenahrávame a neotvárane neznáme súbory a používame kvalitné antivírové programy.

Antivírová ochrana, antivírové programy – kontrolujú, či otvorené a nahrávané programy neobsahujú vírus. Pretože stále vznikajú nové typy vírusov, antivíroví program treba pravidelne obnovovať – aktualizovať.

Protokol o kontrole antivírovým programom AVG

Zistite, aké antivírové programy používate na vašej škole. Na stránke <u>www.eset.sk</u> si pozrite zoznam vírusov, ktoré boli v podsednom období odchytené a ich účinky na systém.

Cvičenie č.2

Pracujte s internetovou stránkou: www.bezpecnenainternete.sk

1.4 Práca s elektronickou poštou

Elektornická pošta alebo **e-mail** je spôsob posielania správ z jedného počítača do iného. Cez Internet je možné tieto správy posielať do celého sveta. Stačí poznať e-mailovú adresu adresáta. Okrem textu je možné e-mailom poslať aj obrázky, animácie, zvuky. Ak chceme používať elektronickú poštu, e-mail, potrebujeme na to zaktivizovať **e-mailový program MS** Outlook Express.

Často je užívateľovi pohodlnejšie používať služby spoločnosti – pošty, napr. POBOX.SK,

ATLAS. SK, **AZET:SK...** (Vyberieme si poštovú spoločnosť a zaregistrujeme sa v nej, zvolíme si svoju emailovú adresu.)

Elektronická = e-mailová adresa:

napr.: J15jožko177@post.sk

- prvá časť identifikuje používateľa
- druhá časť poštová spoločnosť (server)
- obidve sú spojené spojovacím znakom @

Cvičenie č. 1

Zaregistrujte sa v niektorej spoločnosti, ktorá poskytuje služby elektronickej pošty. Prihláste sa do svojej schránky a prečítajte si došlú poštu. (napr.: <u>www.azet.sk</u>)

- 00	viac info.	viac info.			
azet Registrácia	Doručené 1 Písať nový mail Adresar Haso Rozpísané 2	avenia SMS siuzby			
	Odoslané 25 Zobraziť: neprečítané dôležité				
Prihlasovacie údaje	Neprečitané STAV ODOSTELATEĽ Dôležité 🛛 🕒 Wáš bon prix	PREDMET – TEXT Objednávka prijat			
@azet.sk je volné?	■ pridať priečinok	/ykonať Zmazať			
Heslo (povinné)	Spam 2 Kôš 8/13				
Potvrď heslo (povinné) Minimálne 7 znakov.	Používate 944 KB z 5 GB				
Vaše konto	Pripomienky a nápady				

Cvičenie č. 2

Prihláste sa do svojej poštovej schránky a zmeňte si heslo. Odhláste sa a skontrolujte si prihlásenie pod novým heslom

Cvičenie č. 3

Zistite si e-mailové adresy svojich spolužiakov a aspoň trom pošlite pozdrav . Nezabudnite vyplniť predmet správy. Požiadajte ich, aby odpísali, či dostali správu.

- e-maily formulujte jasne, stručne a zdvorilo,
- e-mail je "najchladnejšia" forma komunikácie, dávajte si preto pozor, aby to, čo napíšete nevyznelo hrubo, alebo povýšenecky,
- nevynechávajte oslovenie adresáta, či vlastný podpis s prípadnými ďalšími kontaktmi,
- problémy môže spôsobiť diakritika prítomnosť dĺžňov a mäkčeňov v texte,
   pokiaľ nemáte istotu, že príjemca diakritiku akceptuje, je lepšie písať bez nej,
- dôležité je označenie subjektu predmetu treba doň napísať stručný nadpis či zhrnutie obsahu, aby príjemca už na prvý pohľad videl, o čo ide, a prípadne vedel priradiť danej správe prioritu pri spracovaní,
- buďte priateľskí, ale vždy zdvorilí,
- nepíšte pridlhé e-maily, príjemca si takýto e-mail pravdepodobne neprečíta, alebo ho nebude čítať dostatočne pozorne,
- nešírte informácie so závadným obsahom!
- publikovanie ohováračských materiálov,
- materiálov, ktoré podporujú, alebo vytvárajú priestor na zapojenie sa do akejkoľvek nezákonnej alebo nevhodnej aktivity,
- prenos obscénnej alebo urážlivej komunikácie,
- rozširovanie počítačových vírusov, spamov,
- neoprávnený zásah do materiálov podliehajúcim autorským právam.

Odpovede na otázky pošlite učiteľovi: 1. Čo obsahuje hlavička správy? 2. O čom hovorí netiketa? 3. Ako pošleme správu viacerým adresátom naraz?

Cvičenie č.2

Napíšte veselý vtip a pošlite priateľovi

Cvičenie č. 3

Nájdite na Internete pohľadnice a vybranú pošlite ako prílohu svojim priateľom. (napr.: <u>www.pohladnice.atlas.sk</u>)

1.6 Práca v prostredí Word

Pretože, žiaci už pracovali v programe Word v 4. ročníku nadväzujeme na ich nadobudnuté vedomosti. Zameriavame sa hlavne na prácu s textom, jeho písanie a úpravu.

Dôležité zásady pri písaní dokumentu:

- 1. Text píšeme bez stlačenia klávesu **"Enter"** na konci riadku. Počítač automaticky ukončí riadok a text pokračuje v ďalšom riadku. "Enter" stláčame len na konci odseku, alebo ak potrebujeme vynechať prázdny riadok.
- 2. Za interpunkčnými znamienkami nasleduje vždy medzera.
- 3. Ak píšeme text do stĺpcov využívame "Tabulátor" alebo funkciu "Tabuľka".
- 4. Napísaný text môžeme zrušiť pomocou klávesu "Backspace" alebo "Delete".
- 5. Ak sa pomýlime využijeme funkciu **"krok späť"** (Ctrl+Z) Tlačidlo ikony **"Späť"**, ktorá sa zvyčajne nachádza v riadku pod "Hlavným menu" (teda v "Paneli nástrojov").
- 6. Pred zatvorením dokumentu, nezabudnúť dokument uložiť.
- 7. Ak si chceme pozrieť ako bude vyzerať vytlačený text, využijeme funkciu: "Ukážka pred tlačou".

Cvičenie č. 1

Prepíšte zadaný text a vložte vhodný obrázok. Uložte vo svojom priečinku ako cesnak.doc

Cesnak

Množstvo:

Aspoň jeden strúčik denne. Účinok 1-2 strúčikov cesnaku denne na zdravotný stav srdca je zjavný po niekoľkých týždňoch. Používa sa v kloktadlách a čajoch. Pri bolestiach kĺbov sa nanáša priamo na kožu. Vatový tampón napustený cesnakovým olejom a vložený do ucha je starý liek proti zápalu.

<u>Cesnaková šťava :</u> Na výrobu cesnakovej šťavy proti kašľu, nádche a boľavému hrdlu posekajte niekoľko strúčikov na tenké plátky, zalejte ich medom a nechajte stáť 2-3 hodiny. Vezmite vyextrahovanú šťavu a užívajte po lyžičkách po celý deň.

<u>Účinky:</u>

Povzbudzuje imunitné bunky k rýchlejšiemu deleniu a väčšej aktivite. Má protibakteriálne účinky a po stáročia sa využíva ako liek proti nádche, pri zapálenom hrdle, kašli a dýchacích ťažkostiach. Napomáha vykašliavanie. Znižuje hladinu cholesterolu v krvi. Podporuje voľný prietok krvi. Znižuje vysoký krvný tlak. Znižuje hladinu cukru v krvi .Má vysoký obsah vitamínu A, B1, B2 a C

1.6.1 Pracovný list č. 2

Písanie a úprava textu

Pracujte podľa pokynov:

Prepíšte zadaný text:

Výber z myšlienok veľkých. Nádej. Nad nikým sa nesmie zúfať, dokiaľ žije. Pre deti svetla je aj v temnej noci deň. Obeta. Nakŕm umierajúceho hladom. Ak si ho nenakŕmil, zabil si ho. Exupéry. Darovať, to znamená, ako by si preklenul most cez priepasť samoty. Nič sa nestratí a dokonca i za múrmi uzavretý kláštor vyžaruje. Pýcha. Pýcha . Pýcha je kráľovnou všetkých nerestí. Pýcha robí úklady dobrým, aby ich zničila. Kempenský. Pokorný žije v stálom pokoji, ale v srdci pyšného búri často závisť a hnev. Pokým sa človek páči sebe, nepáči sa Bohu; a kým sa zháňa po ľudskej pochvale, zbavuje sa pravých čností.

- Vyznačte prvú vetu, písmo typu Times New Roman , rez písma Normalne, veľkosť
   16, všetky veľké, názov
- Vyznačte slová nádej, obeta, pýcha, , písmo typu Times New Roman , rez písma Tučné, , veľkosť 14, všetky veľké názov, umiestni ich pod seba
- Vyznačte tretiu druhú vetu, písmo typu Times New Roman , rez písma Tučné, Podčiarknuté, veľkosť 12, pod nadpisom NÁDEJ
- Pod OBETU umiestni vety: Nakŕm umierajúceho hladom. Ak si ho nenakŕmil, zabil si ho.
- Vyznač slovo Exupéry, písmo typu Times New Roman , rez písma Tučné, , veľkosť
   12, umiestni pod vety nad pýchu

- Vyznačíme text: Darovať, to znamená, ako by si preklenul most cez priepasť samoty.
   Nič sa nestratí a dokonca i za múrmi uzavretý kláštor vyžaruje. Pýcha. a očíslujeme ho podľa výsledku, čo máme dostať
- Pod názov pýcha umiestnime obrázok ruže a vedľa neho pôjdu vety pod sebou: Pýcha je kráľovnou všetkých nerestí. Pýcha robí úklady dobrým, aby ich zničila.
- Vyznač slovo Kempenský, písmo typu Times New Roman, rez písma Obyčajný, , veľkosť 12, umiestni pod vety
- Vyznačte text a skopírujte pod nadpis Kempenský: Pokorný žije v stálom pokoji, ale v srdci pyšného búri často závisť a hnev. Pokým sa človek páči sebe, nepáči sa Bohu; a kým sa zháňa po ľudskej pochvale, zbavuje sa pravých čností. Druhá veta ľavá zarážky 1 cm.
- Vyznač poslednú vetu, písmo typu Times New Roman, rez písma Tučné, veľkosť 12, umiestni pod vety
- Vytvorte tabuľku tri riadky a dva stĺpce podľa výsledného vzoru

Ako to malo vyzerať, ak ste správne pracovali:

VÝBER Z MYŠLIENOK VEĽKÝCH.

NÁDEJ

Nad nikým sa nesmie zúfať, dokiaľ žije

Pre deti svetla je aj v temnej noci deň.

OBETA

Nakŕm umierajúceho hladom. Ak si ho nenakŕmil, zabil si ho.

Exupéry

- 1. Darovať, to znamená, ako by si preklenul most cez priepasť samoty.
- 2. Nič sa nestratí a dokonca i za múrmi uzavretý kláštor vyžaruje. Pýcha

PÝCHA

Pýcha je kráľovnou všetkých nerestí.

Pýcha robí úklady dobrým, aby ich zničila.

Kempenský

Pokorný žije v stálom pokoji, ale v srdci pyšného búri často závisť a hnev.

Pokým sa človek páči sebe, nepáči sa Bohu; a kým sa zháňa po ľudskej pochvale, zbavuje sa pravých čností.

1.7 Práca v prostredí Word- vkladanie tabuliek a tvarov

1 Vkladanie tabuľky

Tabuľku vložíme výberom ikony **Vložiť tabuľku** na Štandardnom panely nástrojov. Kurzor nastavíme na miesto, kam chceme tabuľku vložiť a cez ikonu vyberieme požadovaný počet riadkov a stĺpcov. **Rozmery tabuľky** môžeme meniť posunom označených bodov alebo lišty. Ďalšie úpravy tabuľky robíme pomocou ponuky po stlačení pravého tlačidla myši.

2 Vkladanie automatických tvarov

Z Panela nástrojov z ponuky Automatické tvary vyberieme tvar a označíme miesto, kam chceme vložiť. Upravíme veľkosť tvaru. Ak chceme vpísať do tvaru text, klikneme do automatického tvaru pravým tlačidlom myši a vyberieme Pridať text. Príkazy na Panely nástrojov kreslenie umožňujú zmeniť farbu písma, objektu alebo výplne objektu, ohraničiť ho, otočiť, preklopiť.

Cvičenie č. 1

Vytvorte diplom pomocou vhodných automatických tvarov.

Využite WordArt na ozdobné písanie. Uložte ho ako "Diplom"

Zostrojte tabuľku s rozvrhom hodín. Označte ju a vyfarbite. Po vyplnení ju uložte ako "Rozvrh"

Rozvrh hodín							
	1	2	3	4	5	6	7
Pondelok							
Utorok							
Streda							
Štvrtok							
Piatok							

Cvičenie č. 3

Navrhnite úvodnú stránku časopisu. Uložte ju ako " Casopis"

1.8 Práca v prostredí Word- ukončenie práce s textom

- 1 Zostrojte si tabul'ku s rozvrhom hodín.
- 2 Vypíšte hlavičku písmom Times New Roman, veľkosť 14, rez písma Tučné
- 3 Čísla hodín vycentrujte do stredu, text v hlavičke bude modrou farbou
- 4 Jednotlivé predmety píšte skratkou a vycentrujte do stredu, každý predmet farebne rozlíšte
- 5 Cez ClipArt vyberte vhodný obrázok a vložte ho k rozvrhu hodín.
- 6 Použite na to uložený súbor "Rozvrh"
- 7 Skontrolujte jeho rozloženie stránky a pravopis.
- 8 Vyznačte ho a vytlačte na šírku

Rozvrh hodín								
	1	2	3	4	5	6	7	
Pondelok	MAT	SJL	DEJ	TSV				
Utorok	FYZ	SJL	MAT	BIO	VUM			
Streda	MAT	GEO	DEJ	SJL				
Štvrtok	SJL	BIO	VUM	TSV	MAT	FYZ		
Piatok	SJL	MAT	GEO	TSV				

1.9 Tvoríme projekt Moja obec

- 1 Využite súbory erb.doc, a mojaobec.doc na ktorých ste už pracovali.
- Navrhnite plagát pozývajúci širokú verejnosť na oslavy 150 založenia vašej obce.
   Využite na to všetko s čím sme doteraz pracovali (Skicár, Internet Word....)
- 3 Skontrolujte jeho rozloženie a pravopis.
- 4 Po skončení práce uložte ho pod názvom " projekt", ale ho aj vytlačte.
- 5 Najkrajšie práce budú vystavené na nástenke v triede.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BEDNAŘÍK, J. – HLAVENKA, J. 2003: *Windows XP uživatelská příručka*. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-678-0

HLAVATÁ, E. 2002: Informatická výchova na 1. stupni ZŠ. Bratislava: MPC mesta Bratislavy, 2002. ISBN 80-7164-341-6

MAGULOVÁ, M. 2002: *Práca s počítačom alebo počítač zvonku aj zvnútra*. Bratislava: Mapa Slovakia Škola, 2002. ISBN 80-89080-27-8

MATISKOVÁ, V. 2003: Práca s počítačom. Bratislava: MPC mesta Bratislavy, 2003

PECINOVSKÝ, J. 2007: Word 2007. Praha: Grada, 2007. ISBN 9788024719597